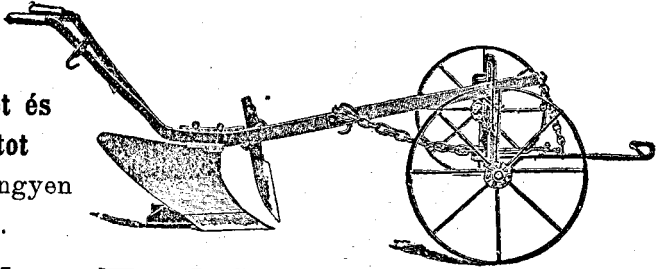

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha
a hirneves és csakis eredeti „Bächer-féle egytetemes
aczel-ekéket és váltó hegyi ekéket
vásárolja.

A Bächer-féle ekék úgy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében
minden más gyártmányt felülmúlnak és tökéletes munkateljesítés tekintetében kiválóak.

Árjegyzéket és
áránlatot
készséggel ingyen
küldök.

Bächer Rudolf kizár. ekegyára raktára.

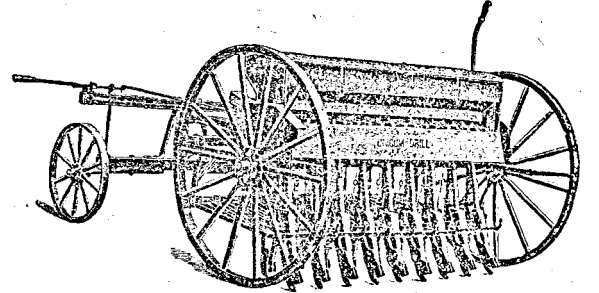
Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**, Budapest, VI., Nagymező-utca 68. 1266

A Melichar-féle cs. és kir. szabadalmazott
„UNICUM DRILL“
(sik és hegyes talajnak)

sorvetőgép, úgy célszerű szerkezet, kevés vonóerősükséglet, pontos szabályozhatóság mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el.

Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 év óta 23,000 „Unicum Drill“ vetőgép van forgalomban.

Ábrás leírással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

Mielőtt vetőgépet vásárol, érdeklődjék gazdaságainál az „UNICUM DRILL“ iránt.

Melichar Ferencz, csász. és kir. szabadalmazott vetőgépgyáranak raktára.

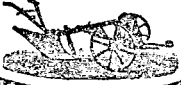

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

Áttal a legutányosabb évek mellett ajánlatnak

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek 2½ és 12 lóerőig,
szalmakaszalók, járgány-csaplőgépek, kőhőre cséplők, tisztító-roboták,
konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, baronák,
„COLUMBIA-DRILL“ legjobb sorvetőgépek, Plisnet Jr. kapálók,
szecskaavágók, répvágók, kukorica-morzsológék, daráló,
örli-malmok, egytetemes aczel-ekék, 2- és 3-vasú,
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

1242

Röck István, Budapest

I. BUDAFOKI-ÚT,

gőzgép- gőzkazángyár, vas- és ércöntöde.

KÉSZIT

GOZGÉPEKET: fekvőket és állókat minden nagyságban, magasnyomású, compound- és triplexpanziós elrendeléssel; mint különlegességet szab. Röck-féle szelepes vezényművel és gyorsanjáró gőzgépeket dynamogépek hajtására; hajógépeket.

LOKOMOBILOKAT: kihúzható forr- és fűtőcsöves kazánal.

GŐZKAZÁNOKAT: forralós-, sima- és hullámlemez fűtőcsövekkel; mint különlegességet: szabadalmazott Bánó-féle biztonsági vízcsöves kazánokat.

SZIVATTYUGÉPEKET: Worthington és más rendszerek.

VIZMUTELEPEKET és csatornázásokat.

GŐZMALOM berendezéseket a legújabb kivitelben.

TÉGLAGYÁRI BERENDEZÉSEKET.

TELJES HŰTOTELEPEKET ÉS JÉGGYÁRAKAT szabadalm. ammoniak rendszer szerint.

OLAJMALMI és olajgyártási berendezéseket.

HYDRAULIKUS SAJTOKAT különböző célokra.

BORSAJTOKAT, emeltyűs, — hidraulikus — vagy motorikus üzemmel.

RÖCK ISTVÁN gép-kazángyára, vas- és ércöntödeje BUDAPEST.

1029

MIKROSOL

a legjobb és leghatásosabb szer

fagombba, falmállás,

nyálka és penészgomba,

valamint ezek okozta nedvesség és dohos levegő ellen. Szagtalan, nem maró, nem fest.

Uradalnok, gazdaságok, földbirtokosok, szeszgyárak körében a legjobban bevált. — Kitanó bizonylatok.

Egyedüli gyárosai: Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

1036. II.

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

1262

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű

GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEKET, IPARI GÉZLOKRA ALKALMAS COMPOUND LOKOMOBILOKAT.

MILLENIUM

fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköto aratógépeket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Erdélyrészi képviselő: WESSEL LEÓ, Kolozsvár, New-York szálloda.

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kitüntetve!

Léber Gyula első erdélyi sodrony-szövetfonat, kerítés és ruganyos acélsodrony ágybetétek gyára **KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.**

Telefon 439. szám.

Olcsó kerítések! Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, úgymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sirhelyek stb. bekerítéséhez

gépfontait, dísz-kerítéseit és díszkapuit,

továbbá pince, padlás, felsővilágossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfennel való bevonását, áthányó rosták, szén, koks, kavics, porond válogatáshoz, szikrafogó cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok) 1168.

AZ

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

KOLOZSVÁR, Szentegyház-utca 2.

Sürgönczim: Kereskedelmi Társaság. — Telefonszám 311.

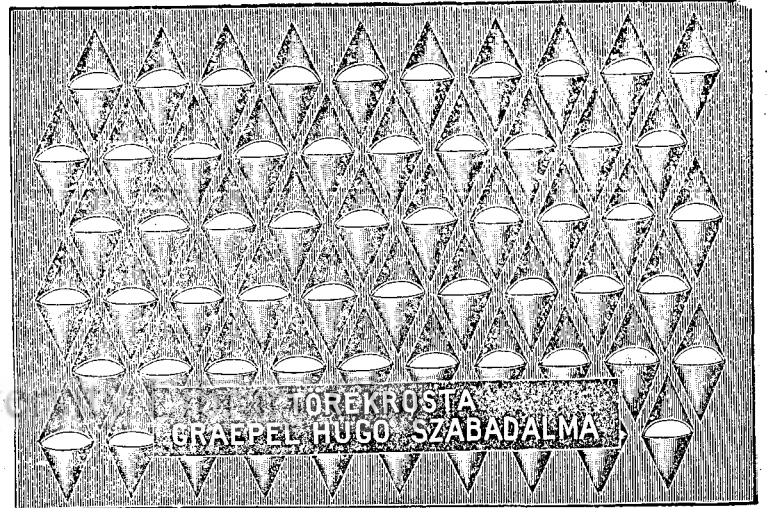
Legelőcsőbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrás mindennemű mezőgazdasági-gépek, talajművelő eszközök és szükségleti cikkekre, u. m. műtrágya, vetőmagvak, gépolaj s zsiradékok, kocsikenőcs, hajtószijjak, juta és lenzsákok, vízmentes ponyvák, stb. Ajánlunk t. cz. gazdaközönségünknek az Erdélyi Gazdasági Egylet felügyelete alatt arankamentesített és a Kolozsvári M. K. Állami Vetőmagvizsgáló Állomás által olomzárolt legjobb

Háromszéki lóhere- és magyar luczerna magvakát,

valamint mindennemű fűmagvakat és eredeti oberrudri répmagvakat, továbbá Erdélyben eredeti rigal mag után először termelt kítő lenmagot, bal-taczin, székely tengerit, hanna árpát, duppai zabot és egy nagyon bőven termő svéd zab-különlegességet a legjutányosabb árak mellett. — Felkérjük az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik (igás ökör, tinó, borju, sertés, stb.) minőségét és mennyiségét hozzánk sürgősen bejelenteni sziveskedjenek, mivel a Királyhágón tuli uradalmak részéről a vételre rendkívül sok megbízás érkezett.

Kivánatra minták s árjegyzékek ingyen s bérmentve!

1010

GRAEPEL HUGÓ-féle szabadalmazott törekrósta.

GRAEPEL HUGÓ-féle szab. gabona és lóhere cséplőgépek 2 dobbal. Malomberendezések, Olajmalmok, Konkolyválasztógépek és rostalemezek kaphatók: 1066

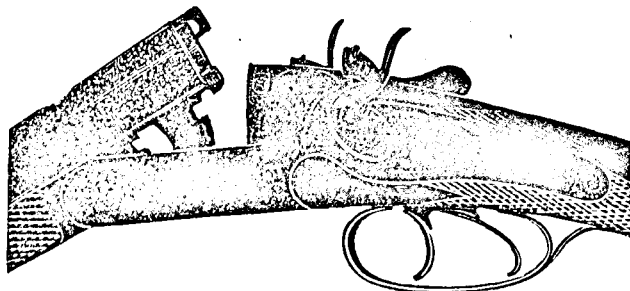
Graepel Hugó gép- és rostalemezgyár, malomépítész BUDAPEST, V., Váci-út 40—46.

Gróf Kornis Viktor
Szentbenedeki gazdaságában u. p. Dész, f. é. július 1-re
a számtartói állásra

pályázat hirdetik. Fizetés 300 korona teljes udvari ellátás mellett. Teendő: magtár és raktárok kezelése és számvitel. Előmenetel nincs kizárva. Pályázat benyújtandó Junius 1-ig.

1332

Egyedüli FERLACHI gyártmány,
mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1323

fegyvergyár és (précios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és célzó-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8— kilogramm.

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levelzés magyar!

Levelzés magyar!

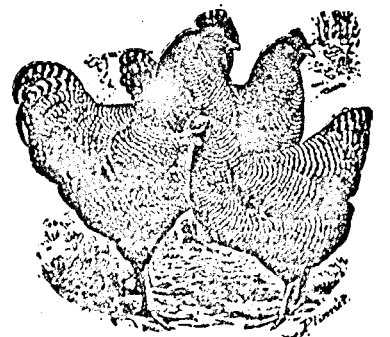
KONKOLYI ISTVÁN

1327

mérnök

fajtyúk-tenyésztője
Krompach-vasgyár. (Szepes megye.)

Angol, telivér, elsőrendű fajtyúk-törzscimnek költőtojásai: kendermagos plimut, fekete langán, sárga orpington 80 f., májusban 60 fillér, foglyosintű olasz 40 fill., illetve 30 fill. darabonként. — Rázásmentes, pátens csomagolás 1 kor., postadíj 1 kor. Törött és természetlen tojások ingyen kicseréltetnek. Csirkék hat hetes korban márcziusi kelésű 4, áprilisi 3-50, májusi 3 kor. darabonként. — Árjegyzék, csapda-fészek, szétszedhető ol, olcsó mesterséges csirke-nevelő, aprócsirke szállító-doboz, sodronyháló stb. ingyen. — Kérdézőkódésekre válaszbélyeg kéri.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Az előfizetéseket

kérjük megújítani!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Uj irány a kivándorlás megítélésénél. *É. E.* . . . 249

A tengeri termelése Erdélyben. *Papp Elemér.* . . . 250

Az előbbi kiállítások és a XIV-ik erdélyrészi
tenyészállatkiállítás tanulságai. XXVIII. . . . 251

Külföldi lapszemle:

Hogyan értékesítjük legjobban terményeinket. *T. F. Foster.* . . . 252

Egyleti élet:

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmá-
nyi ülése. . . . 253

Vegyes közlemények.

. . . . 253

Hirdetések.

**= Impregnált =
takarmányrépa
= magvak =**

legnagyobb csiraképességgel
birnak és a legbiztosabb
termést adják. Kaphatók

== kizárólag: ==

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedésében

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám,

VI. ker., Andrassy-út 23. szám.

1002

Uj irány a kivándorlás megítélésénél.

A kivándorlási kongresszusoknak mindenestre legnagyobb eredményük az volt, hogy a magyar közvélemény figyelmét felkeltették a kivándorlás iránt és hogy a törvényhozást a kivándorlási törvény megalkotására ösztönözték. Ez a figyelem most már nem aludhatott el és az állam érdeklődése a kivándorlási törvény megalkotásával nem merülhetett ki. A kivándorlási kérdés most már napirenden van és annál fokozottabb mértékben szívja föl a közérdeklődést, minél inkább terjed és minél szélesebb rétegeken érezteti hatását. A Királyhágón innen is szükséges már foglalkozni vele, mert a utóbbi kilenc hónap alatt 1215 székely is vándorolt már ki Csik-, Udvarhely-, Háromszék- és Maros-Tordavármegyéből Amerikába s ha figyelembe vesszük azt, hogy a visszakérülő kivándorlók elbeszélései és a hazaküldött pénzek milyen delejes erővel taszítják ki a vállalkozóbb szellemű és elkeseredettebb elemeket, akkor tisztában kell lennünk azzal, hogy az amerikai kivándorlás nemsokára nagy mérvet fog ölteni hazarésünkben is és annál komolyabb következménnyel fog járni gazdasági, társadalmi és nemzeti szempontból egyaránt, mert minden valószínűség szerint az amugy is ritka lakosságú és a romániai kivándorlás által is gyöngített székely vármegyéknek népességét fogja még jobban mobilizálni.

Addig, amíg a kivándorlást mindenki valami szörnyű ragálynak tekintette csak, amíg a kivándorlókat hazájukhoz hűtlenné vált dezertorokként ítélték el, amíg a kivándorlásra ösztönző lélektani indokot a távozók kalandosságában, a meseország után érzett epekedésében keresték: meg lehetett indokolni azt, hogy a népet elretentéssel, szekatúrákkal, sőt erőszakkal akarták a kivándorlástól visszatartani. De ma másképpen áll szemünk előtt a kivándorlás és különösen az a négy előadás, mely legutóbb az O. M. G. E.-ben elhangzott, erős reflektorként világított Amerikára és az odavonuló magyar kivándorlók életébe és viszonyaiba. Azok az eszközök, melyek eddig a jóhiszeműség alapján alkal-

mazhatók és menthetőek voltak, ma már föl nem vehetők többé, ma, mikor tudjuk, hogy micsoda voltaképpen az az Amerika és hogy mi sors vár ott véreinkre. Ezek a régi eszközök ma már lomtárba valók és helyettük ujak után kell néznünk.

A Kacziány, Bánó, Perényi és Paikert fölolvasási után egy új, egész más Amerika tárul föl szemünk előtt. És azok, akik a kormányt korholták, amiért olyan türelmes, szabadelvű és a kivándorlást vissza nem fojtó törvényt alkotott, ma kénytelenek belátni, hogy nem lett volna jogos és nem lett volna igazságos, ha a jobb megélhetést, nagyobb keresetet kívánó tömegeket visszaszorították volna és visszatartották volna. Ezekből a fölolvasásokból sok értékes adat jutott tudomásunkra. Megtutuk azt, hogy az amerikai Egyesült Államokban a magyar munkások napi 1 dollár (5 korona) minimális bér mellett dolgoznak a bányákban és ipartelepeken. Megtutuk, hogy keresetüknek kétharmad részét hazaküldik és ebből a millióknak százai kerülnek vissza a hazába. Megtutuk, hogy Kanadában a leteleplők földet és pénzt kapnak az ottani kormánytól. Megtutuk, hogy a hazatérő kivándorló — mert bármennyit keressen is odakünn, a legnagyobb rész csak haza jön — nem lesz se szocialista, se anarkista, mert ezek az eszmék Amerikában nem otthonosok, hanem csak embernek és polgárnak fogja magát érezni. És mert mindezt megtutuk, azért tulajdonképpen most, a jobban informált közvéleményhez appellálva kellene kongresszusokat tartani és azért most kellene új taktikát és politikát választani — nem a kivándorlók megfélemlítésére és visszatartására, hanem a kivándorlás okainak gyógyítására és megszüntetésére.

Az bizonyos, hogy a mi viszonyaink között beláthatóan hosszú időn belül nem is gondolhatunk arra, hogy azt a keresetet legyünk képesek nyújtani embereinknek, mint amelyet Amerika nyújt. Még ha sikerülne is olyan vámpolitikát inaugurálni, amely mezőgazdaságunk érdekeinek megvédése mellett képes lenne iparunkat kifejleszteni, még akkor is csak sokkal kisebb béreket tudnánk munkásainknak adni és

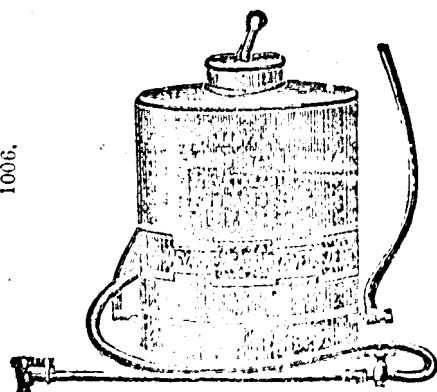
Rézgálic, sublimált kénpor, dr. Aschenbrandt-féle bordói- és rézkénpor, raffiaháncs, juttafonál, metszőollók, ojtókések és ojtógummi-szalagok beszerzése végett forduljunk a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉHEZ

BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY-UTCA 31. SZÁM / / / / / / / /

hol a szövetség cégével és védjegyével ellátott legjobb szerkezetű, hazai gyártmányú permetező is beszerezhető.

Ara cégdugattyú tárcsatokkal 34 kor., B. jegyű öntött vasdugattyú tárcsatokkal 28 kor.

még akkor is hatalmas vonzóerő lenne Amerika. De hát gondoljunk-e mi arra, hogy iparunk egyhamar annyira kifejlődik, hogy népünk nagy részének munkát és keresetet adhat? Nem, ettől nagyon messze vagyunk még. Nem marad részünkre más hátra, mint hogy a mezőgazdaság és a mezőgazdasággal foglalkozó népesség sorsát igyekezzünk javítani.

Paikert Alajos, az utolsó fölolvadó javaslatok egész sorát terjesztette elő. Ő amerikai minta szerint akarja termelésünket szervezni, elevátorokat, húsföldolgozó gyárakat, konzervgyárakat akarna építtetni, ami nagyon szép lenne, ha nem hiányoznának létesítésükhöz a nervus rerum — a pénz. De vannak közelebb fekvő és könnyebben megvalósítható javaslatai is: új külföldi piacok szervezése, a magyar tengeri hajóvonalak kifejlesztésével, vasúti hűtőkocsik és a hajókon hűtőkamarák alkalmazásával, árúcikkeknek amerikai minta szerint való csomagolásával és kezelésével, fontosabb kiviteli cikkeknek minőségének állami ellenőrzésével, kiviteli kereskedelmünk modern alapokra való helyezésével. Ez is mind szép és — mint mondtuk — könnyebben megvalósítható lenne; de éppen mezőgazdasági és kereskedelmi szaktudósainknak lett volna és lenne a legfontosabb hivatásuk a mezőgazdasági terményeknek a külföldön új piacokat szerezni és kiviteli kereskedelmünket modern alapokra helyezni.

Paikert javaslatában az összes fontos, már régen megoldásra váró mezőgazdasági és agrárpolitikai föladatokat felsorolja. Így a homestead féle intézmény behozatalát, az adózás és adóvégrehajtás arányosítását és enyhítését, a közigazgatás egyszerűsítését és decentralizálását, stb., amelyeknek megvalósítása régi kívánság s amelyeknek megvalósításával csakugyan javulna a gazdaság helyzete. Vannak aztán még nagy koncepciójú tervei Paikertnek: nagyszabású öntöző és szállító csatornák létesítése, az úthálózat javítása, vasúti tarifarendszerünk modernizálása, technikai eljárások amerikanizálása, stb., amelyeknek megvalósításáig még bizonyára sok víz fog lefolyni a Dunán és sok kivándorló fog elhajózni az Óceánon. Amit aztán még javasol Paikert: a műtrágyák fokozatos használatát, új állat- és növényfajok meghonosítását, állatállományunk és gazdasági növényeink folyamatos nemesítését, azt a kivándorlástól függetlenül is mindig szükségesnek és sürgősnek tartotta mindenki.

Az kétségtelen, hogy a Paikert javaslatainak — melyek különben már réges-régen a magyar közvélemény kívánságai is — körösztülvitelével csökkenne a kivándorlás. De ezeknek gyors körösztülviteléhez

hiányzik a pénzünk, lassu tempóban való körösztülvitelük is sok nehézségbe ütközik az intéző körök és a gazdák érzéketlenségén; a kivándorlás tehát úgy látszik, hogy föltartóztathatlanul fog terjedni mindaddig, amíg az Egyesült Államok munkásszükséglete az európai munkásokat igényli, mindaddig, amíg a bevándorlást intézkedéseivel meg nem nehezíti. És úgy látszik, hogy ez az idő kezd közeledni.

E E.

A tengeri termelése Erdélyben.

Lapunk folyó évi 10., 11., 12. számaiban jelent meg „Három közlemény a tengeri termelésről Erdélyben“. E tárgyhoz hozzászólva csak a harmadikhoz, a 12-ik számban megjelenthez volna egy pár megjegyzésem, még pedig az előállítási árra vonatkozólag. Az alább közlendő adatokkal óhajtom kimutatni, hogy, eltekintve a munka minőségétől és ennek az utónövényre gyakorolt hátrányos hatásától, lehet eset, midőn a részes művelés, tekintve az egy métermázsa előállítási árát, előnyösebb mint a házi művelés. Nem akarom evvel azt mondani, hogy a házi kezelésnél jobb, hanem azt, hogy lehetnek esetek, midőn a részes műveléssel a tengeri olcsóbban állítható elő. Mert az tagadhatatlan, hogy a házi művelésnek, értve ezalatt a gépkapálást, kiszámíthatatlan, számokban ki nem fejezhető fölénye van a részes művelés fölött, mert a gazda kénytelen földjét jobban megművelni, ami már magában véve terméstebbellett jár, de viszont a jobb művelés pedig nagyobb tőkét föltételez. Ha ugyanis talajomat jobban akarom megművelni: vagy egygyel több szántásban részesítem, vagy a tavasziak alá ősszel szántom, hogy tavasszal grubberrel vagy extirpátorral folytassam a talaj előkészítést, de mindehez több fogatra van szükségem, ez pedig ismét több pénzbe kerül. „Jól tudjuk, hogy miként kellene gazdálkodnunk, de úgy csináljuk, a hogyan lehet,“ mondá egy kiváló gazdatársunk, midőn egyszer Magyarország egy elsőrendű növénytermesztő gazdája leszóla a mi erdélyrészi rossz, okszerűtlen gazdálkodásunkat.

Nagyon jól tudjuk, hogy a belterjes gazdálkodásnak egyik főcriteriuma a termelvények házilag való előállítása, történjen ez már most akár pénzen fogadott napszamosokkal, akár gépekkel, mely utóbbi természetesen sokkal tökéletesebb munka, mert jobb talajművelést feltételez. A házi kezelés bármely módja azonban, mind több pénzbe kerül. Ha napszamosokkal dolgozunk, nagyobb a forgatóke szükséglet, míg ha gépeket használunk, akkor tökélenköl a holt leltár értéké emelendő a gépek beszerzése által. Elengedhetetlen feltétel tehát a házi művelésnél a nagyobb tőke befektetés. Sajnos azonban, hogy az erdélyi gazdáknak, ha mindenük van is, de pénzük vagy soha sincsen, vagy pedig vajmi ritkán, s ha van is, azt se szánják a befektetésre. Kellő tisztelet természetesen azon egy-két fehér hollónak, aki inkább még kölcsönt vesz fel, csakhogy befektetés által a belterjesebb gazdálkodás felé gravitálhasson.

Bármennyire káros is a részes tengeri művelés, de legalább egy módus vivendi. Aki teheti, meg van hozzá a módja, de természete-

tesen a kellő szaktudása és kitartása is, az hagyjon fel ezen „szükséges rosszal“, mert számítását megtalálhatja a fáradságának jutalmát elnyerendi a talajának javulásában, már tudniillik ott, ahol a talaj alakulása nem gátja a géppel való művelésnek. Mert tudok sok helyet ebben a mi szűkebb, de annál görbébb országunkban, ahol a megélhetési nehézségekkeli küzdelmében a kényszerűség oly helyek megművelésére viszi a gazdát, hogy a lankásabb vidékről idekerülő gazdák csodálkozva szemlélték, miként kapaszkodik fel az ökor, mondhatnám majdnem térdén kúszva, egy egy meredek gödör oldalán. S ha még egyirányú volna a lejtése, de mintha a nekivadult természet a legkacérabb játékát fízta a teremtetkor és egyik szakadékos meredeket a másik után alkotta volna, csakhogy annál keservesebbé tegye a mindennapi kenyérnek amúgy is verejtékes megkeresését. Ilyen helyeken már a természetadta nehézségek a részes művelésre utalnak.

Azok részére, kiket bármely ok, mint tökehiány, természetadta nehézségek, conservativismus a részes művelés megtartására utalnak, vigasztalásképpen leírom az e vidéken divó harmados művelést, mely miként látni fogjuk, néha még olcsóbb, mintha házilag művelnők. A fő csak az, hogy a harmadosnak sarkában kell lenni s nem szabad eltűnni, hogy más kapálást a láncának megkapálása előtt végezhesen.

A tengeri elvetése után a tábla felosztatik 1000 öles láncokra. Megengedtetik a harmadosnak, hogy a lánc hosszúságához mérten minden két ölnyre 2—3 sor paszulyt ültessen a saját magjából, mint köztes terményt, de ezért köteles láncenként 10 liter, tiszta fehér paszulyt beszoigáltatni, még pedig a tengeri behordása előtt. Az udvar rendelkezésére, a mezőőr első hívására köteles a kapálást megkezdeni s az időhöz mérten három-négy nap alatt bevégezni. A harmados végzi, természetesen mindig kellő felügyelet és ellenőrzés mellett az összes ápolási munkát, törést, fosztást, kóróvágást s ennek uradalmi fogattal való behordását és elhelyezését. A lefosztott tengerit a táblán három egyenlő részre osztja, melyből az udvar választ tetszése szerint két csomót. Ekkor kap fogatot és felügyelet mellett szekerre rakja az uradalmi részt. A göré előtt a béres lehányja a tengerit szekéréről, a harmados pedig köteles felhordani a görébe. Ezekből látható, hogy minden munkát a részes végez, segítséget nem kap, csak a hordáskor fogatot. A saját részét mindenki saját erejével kell hazaszállítsa. Ez pedig csak akkor engedtetik meg, ha szolgálmányait mind letette. Ha nem, akkor a mulasztás értéke az ő részéből, mint csöves tengeri kivéttetik. Mindezeket felül tartozik a részes a teres helyeken lévő láncokért 8, az oldalban levőkért 5 napszámot leszoigálni első megszólításra, bármely munkánál.

A mi már most az előállítási költséget illeti, miután e vidékről elegendő megbízható adattal nem rendelkezem, alapul veszem én is a Hensch tanár úr példáját, mely az „Erdélyi Gazda“ folyó évi márc. hó 20-iki 12-ik számában közöltetett. A láncenként teendő szolgálmányok kat. holdakra vannak átszámítva és a kat. holdankénti termés 15 q.-val felvéve.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyujt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetit a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktáral (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

Földbér, talajelőkészítés, vetés, behordás, morzso- lás, eltartás, általános költség s forgó tőke ka- matja	129.70 K.
Levonandó az egész kóré és $\frac{2}{3}$ csutka	27.70 K.
16 liter paszuly (Hl. à 10 K.)	1.60 „
A teres helyen teendő nap- számok értéke	15.36 „
Összesen	44.66 „
10 métermázsa előállítási költsége	85.04 K.
1	8.50 „
Tehát 80 fillérrel olcsóbb, mint a Hensch tanár úr átlagként elfogadható példája. Lássuk most az oldalas helyeket: Földbér, stb. mint fent	129.70 K.
Levonandó kóré, csutka, paszuly	29.30 K.
Az oldalas helyen teendő napszám	9.60 „
Összesen	38.90 „
10 métermázsa előállítási költsége	90.80 „
1	9.08 „

Ez is olcsóbb 22 fillérrel a közölt példánál. Igaz, elismerem azt is, hogy részes műveléssel csak a legritkábban, talán 10 évben egyszer érhető el 15 q. holdankénti termés. De ha 12 q-ra vonatkoztatjuk a felvett példákat, akkor is olcsóbb a részes művelés, mert akkor házi kezelésnél 9.30 K. helyett az előállítási ár 11.58 K. részes művelésnél pedig 8.50 K. helyett 10.60 K., illetve 9.08 korona helyett 11.35 korona.

Mindezekkel csak azt akartam illusztrálni, hogy lehetnek körülmények, melyek a részes művelés fentartását követelik, mert eltekintve ezúttal ennek a népre való jótékony hatásától, oly helyeken, ahol a vetőgépet két oldalról kell támogatni, hogy ne faroljon, ahol a borona középiránya szöveget alkot a húzás irányával, ott sem vonalozóval, sem kapáló géppel dolgozni nem lehet. Ily helyeken a kényszerűség utal ezen „szükséges rossz” fentartására.

Végül még megjegyzem, hogy a népet még zúgolódni nem láttam, pedig elég szolgalmányt kell teljesítenie azért a kis részért. Sőt, hogy úgy mondjam, törik magukat a lánc után s mikor még a hó sem ment el, már járnak be az irodába, hogy jegyezzük őket elő, nehogy ki maradjanak. Még ha két annyi láncot nézhetnének ki, mint a mennyit most adhatunk ki, még akkor se maradna egy se a nyakunkon. A részes munkáját pedig ellen-súlyozhatjuk, ha meg van hozzá a tőkénk, azzal, hogy talajunkat intenzívebben munkáljuk meg.

Papp Elemér,

Az előbbi kiállítások és a XIV-ik erdélyrészi tenyészállatkiállítás tanulságai.

XXVIII.

Az idő nagy mester, így tartja a közmondás és ezt mutatják nekünk a tapasztalatok is. Mindent emberi kézzel és emberi észszel előteremteni nem lehet; meg kell hagyni az időnek a maga munkáját és az adott esetben meg kell hagyni a szervezetnek, az élő testnek, a mi erdélyi szürkemarhánk élő szervezetének is a maga idejét arra, hogy formálódjék, alakuljon, változzon, a maga ter-

mészetes útján olyanná, amilyenné az újabb irányzat óhajtja. Ez a változás most már úgy is feltartóztatlanul halad a maga útján, nekünk csak istápolni, támogatni kell azokkal a természetes eszközökkel, melyek mai tudásunk szerint erre alkalmasak.

Azt már fentebb említettem, hogy nem olyan sziklamerevségű a mi szürke marhánk, mint amilyenek sokan és sokáig gondoltuk. A maig elért eredmények legalább azt bizonyítják, hogy a változódásra éppen olyan hajlékony ennek szervezete, mint más kultur-fajtáké.

Az anyag tehát gyurható, alakítható, csak érteni kell a módját. Nagyjában már ezek a módok is ismeretesek. Az egyes állatok átörökítő képessége például ritkán csalja meg a tenyésztőt, többnyire csak akkor, ha az elérni óhajtott cél biztosításának egyéb feltételeit nem teljesíti. Ezek az egyéb feltételek pedig mint tudjuk, a helyes és céltudatos takarmányozásban, elhelyezésben, ápolásban és okszerű használatban vannak.

Hazarészünkben mindenkor nagy számban voltak passzióntus és hivatásuk magaslátán álló állattenyésztők, de valljuk meg az igazat, többnyire egyoldaluan jártak el. Egyik helyen tulbecsülték az átörökítő képességet és következetesen elsőrendű drága bikákat vásároltak a tenyészet részére, anélkül, hogy teljes eredményt értek volna el. A másik helyen a dúsabb tartásban, jó legelőben stb. bíztak. A harmadik helyen a gondos ápolás és hevertetés stb. volt a remédiuma a fejlődésnek, holott amint látjuk, ezeknek összességében van az a hatalom és erő, mely időnként a szervezetnek nem csak külső, de belső tulajdonságait is képes módosítani.

Az állatok fejlődésének és a fajták kiválasztásának története mutatja, hogy tisztán a természetes befolyások hatása alatt is mily arányu változások jöhetnek és jönnek még ma is létre az állatvilág körében s erre, valamint némi hagyományokra támaszkodva biztosak lehetünk afelől, hogy a mi ezer esztendő szürke marhánk volt már jobb is, mint aminő most és az ő satnyulása, visszafejlődése akkor kezdődött, mikor életfeltételei a magtermelés nagyobb arányu és folytonos terjedése miatt megváltoztak.

Ez a hátrányos változás pedig nemcsak a legeltetési idő alatt, hanem a teletetés körülményei között is megtörtént, úgyannyira, hogy még az utóbbi évekből is tudnánk példákat idézni arról, hogy gulyáink miként koplalták át a telet. Nem kell tehát csodálkoznunk azon, hogy ez a marha lassan fejlődő és viszonylag könnyű maradt. Ezt az általános szokás és a természetes viszonyok, hosszú évek során, talán századokon át idézték elő, úgy, amiként a most módosult nézetek, fejlődő igények és az ezek kielégítését célzó törekvések folytán kialakuló szokások, a céltudatosan megváltoztatandó természetes viszonyokkal létrehozandják annak az ellenkezőjét, t. i. a gyorsabban fejlődő és nagyobb tömegű szürke marhát.

A mi ebben az irányban eddig történt, annak legértékesebb, legszebb és általános szempontból is legbecesebb képét a Sperkerféle tenyészetben látjuk. Nem mondjuk, hogy ez a tenyészet többet mutat, mint amennyit rövid 15–20 év alatt egészséges alapon emberileg előteremteni lehet. És éppen ez szabja meg előttünk a tenyészet értékét, s noha a szó igazi értelmében gulyabeli marhának nem

nevezhetjük ezt az anyagot: az edzettség, szilárdság és tömörség vonásai mégis kidomborodnak náluk, ami határozottan arra mutat, hogy tenyésztőjük karöltve dolgozott az idővel és kellő befolyást engedett a természetes viszonyok alakító munkájának is.

Jó és mindenestre követésre méltó ez a példa, melynek nyomában meglepően szép eredmény fakadt.

Már most ezt az eljárást általánosítani kell és készen lesz szarvasmarhatenyésztésünk általános fejlődésének a képe, melynek jellegző vonásait mostani kiállításunkon már tisztán láthattuk.

Ezek a jellemző vonások megleptek mindenkit és bennünket is. Egyöntetűen, általánosan, minden gulyánkban jobb a formák, nagyobbak a test tömegei és gyorsabb a fejlődés, pedig némely helyen alig történt még valami érdemleges dolog a tenyésztés javítására. Csak egy kissé több gondot fordítanak a bika testalkatára, elhelyezésére, ápolására és takarmányozására. Az egész együttvéve bagatel dolog, az ember alig is veszi észre és mégis lendült már tőle ez a nagy és felettebb fontos ügy.

A legbiztosabb út tehát ez, csak haladjunk rajta tovább, mindig nagyobb és nagyobb gondot fordítván a fentirt feltételekre. Ezen az úton és ilyen módon tulzásba sohasem jutunk és így ha valaki azt kérdezné, hogy meddig haladhat itt: jó lélekkel felelhetnénk neki, hogy a végtelenségig.

Ha így járunk el, hihetetlen fokra emelhetjük szürkemarhánk fejlődő képességét anélkül, hogy eredeti szilárdságából, kiváló munkaképességéből és bizonyos betegségekkel szemben tanúsított nagyobb ellenálló erejéből veszítene. Mind amellet azoknak, kik az újabb irány tulhajtása miatt kockáztatva látják ezen eredeti becses tulajdonságokat, némileg igazuk van és mint előzőleg kifejeztem, én is aggódom e miatt, mert úgy tapasztaltam, hogy a siker merészsze teszi az embereket és akik haladni, másokat gyorsan megelőzni óhajtanak, veszélyes ugrásokra is hajlandók.

Ilyenektől pedig éppen az alakulás kényes szakában nagyon kell tartózkodnunk, mert ez által akarunk ellenére is igazat adunk azon már többfelől hangoztatott állításnak, mely szerint, ha a szürke marhát olyanná változtatjuk fejlődés és termelés tekintetében, mint amilyenek ma a nyugati kultur fajták, akkor ezek is elpuhulnak és úgy igavonó képességükből, mint szívós, ellenálló erejükből kivetkőznek, mely után hasonlóan azokhoz, a lappangva terjedő ragadós bajoknak könnyen áldozatul esnek.

Ezért állítom én olyanformán élére a kérdést, hogy mindenek felett erő kifejtésre szolgáló szürke marhánk legyen. Ezért vagyok én amellet, hogy még ott is, ahol a tejlőképesség fokozására irányul a tenyésztők tevékenysége, a test tömegéből és a forma tökéletességéből ne engedjünk. Ha a tarka fajtáknál együtt lehet a jó tejlőképesség, a szabályos és tömeges testtel, együtt lehet az a mi szürke marhánknál is, csak együtt kell őket fejleszteni és az életfeltételeket a kitűzött célhoz kelj megszabni.

Lapunkban is többször volt már szó a borjú fölneveléséről és táplálásáról, s mindannyiszor hangsúlyozva lett, hogy már a szopós borjú táplálásánál kell kezdeni az egyes hasznosítási célok szerint való táplálást és

Mindenemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Mária Valéria-u. 7. sz., a hová a rendelések és mindenemű kérdézőkódések intézendők.
Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

növelést. Ha valaki csak a gyors fejlődést és a test tömegét akarja gyarapítani, kezdettől hizlaló takarmányt ad; ha a bő tejlésre fekteti a súlyt, tartózkodik a zsirt képző anyagok nagyobb mérvű adagolásától; ha pedig erő kifejtésre alkalmas állatot akar, az esetben a jó tartás mellett sok mozgásról gondoskodik stb. Mindezek ismert dolgok, s csak azért említem itt fel, hogy rámutassak arra a pontra, ahol célunk elérése végett az első lépést tenni szoktuk.

A kiállításon bemutatott tenyészetek, gulyák és egyes állatok szemlélete közben azonban nem tűnt fel a célok különféleségei felé való törekvések nyoma és ez adta a multkor tollam alá azt a megjegyzést, hogy a régi céltól talán többen és jobban is eltérünk a kelleténél. Nekünk ugyanis nem lehet egyik szélsőségből és egyoldalúságból a másikba menni. De ezt a megjegyzést csak intő széként tettem azért, hogy a tenyésztők figyelmét a mi marhánk tejlőképességének fejlesztése felé irányítsam.

Már érintettem, hogy a gyorsfejlődés és a test tömegesebbé tétele által én ma még nem látom veszélyeztetve a mi marhánk munkaképességét és szívósságát, de az mégis nagyon feltűnő, hogy tenyésztőink kevés kivétellel csak a tömegre fektetnek súlyt, a tejlőképesség fejlesztésére pedig nem. A mi célunk pedig nagyban és egészben az, hogy a magyar erdélyi marhánál a tarka fajták előnyös tulajdonságait kifejlesztjük. Tehát „tulajdonságait” nem pedig a gyors fejlődő képességét.

Tudom, hogy ma csak a jól fejlődő szarvasmarha keresett és úgy itthon, mint a külföldi piacokon csak ez értékesíthető haszonnal. Az is tény — még pedig örvendetes, hogy a növendék tenyészbikák közül is azokat lehet jól és könnyen értékesíteni, amelyek feltűnőbbben fejlődtek, de mi mégis csak úgy végezzük egész munkát és akkor szabadulunk meg az egyoldalúságtól, ha bizonyos fokig a tejlőképességet is fejlesztjük a testtel. Majd aztán a fejlődés magasabb fokánál részint külön választható lesz az a csoport, vagy család, melynél a szervezet alakulásából és belső tulajdonságaiból folyólag, a tejtermelésre nyilvánul kiválóbban a hajlam. Ha azonban most nem fordítunk ennek fejlesztésére és fokozására gondot, akkor a „kiválóbbak” is mindörökké közepesek maradnak.

Általánosságban csak ezeket véltem fel- említenedőnek és most áttérek szarvasmarha-kiállításunk részletes ismertetésére.

(Folytatjuk.)

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.

Hogyan értékesítjük legjobban terményeinket.

Irta: T. J. Foster.

(Ez a cikk nyerte el az American Agriculturist legutóbbi pályázatát a gazdasági termények értékesítéséről — 10 dollár jutalmat érdemelve ki.)

Már régóta nagy gondot fordítok arra, hogy minél jobban értékesíthessem gazdaságom termékeit. Ugy találom, az a körülmény, hogy a haszon, mit terményeim folytán élvezek, az előállítási költségeket és fáradsalmakat bőven fedezi: abba a helyzetbe hoz, hogy a termények piacra vitelét alaposan megbírálhatom. Gazdaságunk 235 hold; 70 hold gyümölcsös, a többin búzát, árpát, takarmányt, herét termelek, vagy legelőnek vagy kaszálóknak hagyom. Van némi bogys-gyümölcs kultúrám is.

A bogys gyümölcs rendszeren már tavasz-

szal érett a leszedésre. Én különböző úton és módokon majdnem mindig jó eredménnyel adtam rajta tul. Mindenesetre a legjobb rendszer az, mit mindig is követtem, hogy helyi gyümölcskereskedőknek adtam el terményeim, vagy a közeli városok nagykereskedőinek, kik aztán oda, ahova kellett távoli helyekre, vagy félreeső városokba szállították. E rendszer megmentett a bizományi üzletektől, mik terhesek lettek volna reám, mindamellett az általa elért eredmény eléggé kielégítő volt mindig. Mert a szállítási költségek az u. n. szomszédos forgalmu helyekre kicsinyek, a gyümölcs a rövid úton nem romlik annyit semmi esetre sem. Mintha távoli megbízottakhoz kellett volna szállítanom, legjobb esetben hajón. E mellett az árak sem kell, hogy magasak legyenek. A városban, hova a gyümölcsöt szállítom hajón, biztos vevőim vannak. Levélben tudatom velők, hogy mim van, hogy tudok frissen szedett gyümölcsöt csinosan csomagolva mindennap a gazdaságból küldeni. Rendszeren örülnek annak, hogy ily kedvező alkalom kínálkozik jó gyümölcsöt szerezhetni, mindenesetre jobbat és egészségesebbet, mintha közvetítők által harmadkézből kapnák. Persze tudnom kell vagy levélbeli, vagy dróton kapott értesülés által, hogy mennyi és minő áru kell minden egyes vevőmnek, mit fizethet érte, így aztán a küldemény egyenest hozzá megy éntőlem.

Csinos csomagolás: nagyobb vásár.

Semmi bizonytalansággal sem jár az ilyen eladás, már csak azért sem, mert tudom, hogy mit kapok még mielőtt hajóra raktam volna a gyümölcsöt. Mást mint elsőrangú gyümölcsöt nem csomagolok sosem. Minden egyes kosár tartalma ilyen és így ha egynek csak egyszer szállítottam is, tudom, hogy az állandó vevőm marad, míg csak szállíthatok mindig. Roppant előnyös és hasznothajtónak tapasztaltam az ilyen eljárást és az ilyen szállítási módot s mert így az árakat magam függetlenül szabhattam meg, nem is tudom jövedelmezőség tekintetéből eléggé ajánlani. Termelő, ha csak termelő és semmi egyéb, kell, hogy megbízottjától, ügynökétől függjön, kénytelen lévén avval a nyereséggel beérni, mit az juttat neki.

Semmi szavam sincs a megbízható közvetítők ellen. Még jómagam is hajóderék számra küldtem gyümölcsöt közvetítőkhöz és bizony elég jó hasznom volt rajta. Az egyedüli hátrány a dologban csak az, hogy a piacok legtöbbször túlszűfoltak és a szállító sosem tudja, hogy mikor szállít ilyen piacra, hol természetesen árújának nincs kelete, innen van a kisebb városokba való szállítás nagy előnye. Ha hirdetést, jobban mondva a termékeknek a vevőkkel való előzetes tudatását említettem is, nem azt akarom vele mondani, hogy újságban való hirdetést javallok, ámbár semmi különös kifogásom nem lehet ellene. Ha elsőrendű gyümölcsöt szépen csomagolva, jó állapotban küldök szét, ez szerintem a legjobb reklám számomra, ami mindig kifizeti magát.

Hogy adjuk el az almát?

A legutóbbi almatermésem egy részét kialakított árban fán adtam el ott helyben. A felét kifiztettem mindjárt az alku megkötésekor, míg a másik felét akkor kaptam meg, mielőtt a vevő megjött leszedni a termést. Így csak tavaly adtam el az almát; ez volt az egyedüli eset. Habár 25 centtel többet kaptam így egy kosár után, mintha helyi hajósnak adtam volna oda, még sincs szándékomban továbbra is követni az ilyen eladási módot. Mert a régi mód mégis csak

jobb, mint így ott a gyümölcsösben adni már át a termést; ezerféle apró nézeteltérés körül föl eladó és vevő között, mindig a szerzési módot, az osztályozást illetőleg, jöllehet, tán még ilyen aprólékos dolgokat szabályozó intézkedések is szerződésbe vannak foglalva.

Ha általányban adjuk el a termést, mindez el van kerülvén, mert maga a vevő szedi meg a fákat teljesen az ő izlése szerint. Kis gyümölcsös gazdája jól jár az ily eladással, ha ért a termés megbecsléséhez. Az én módszerem az volt mindig, hogy közepes termésű fák után egy kis általány számítást tettem, melyet az összes fák számával hoztam arányba. Szükséges a legmesszebbmenő óvatosság a termés megbecslésénél; ha csak úgy hozzávetőleg gyanítunk valamit a terméstről, rendszeren rossz vásárt csinálunk, de megkapjuk az illendő árt, ha alapos becslést végezzük.

A megmaradt almát aztán a szomszéd város piacára viszem, mit mindég siker koronázott. Így fogok ezentul is tenni. A gyümölcsöt mindig egy mérős ládikókba csomagolva szállítom, úgy tapasztaltam, hogy jobb így csomagolni, mint kosárba szállítani. Nagyobb bizalommal veszik így, mert a kosár belseje rendszeren rosszabb gyümölcsöt rejt, mértéke nem egyforma és ha válogathat, inkább biztos árut vesz, mint esetleg kevesebb minőségű rosszat. Az így csomagolt almát, egy körülbelül 30,000 lakósu városba szállítottam az utolsó nyáron és vevőim arról biztosítottak, hogy szekérszámra is túltudnának a termésem adni, mert nagyon nagy kelete van a ládikóba csomagolt árúnak. Azt mondják, hogy az így csomagolt alma sokkal jobban néz ki és jobb árért kel, még ha az egész piac túl is van almás kosarakkal tömve.

Hogy értékesíthetjük a lehullott, hibásgyümölcsöt?

Gyümölcsösömben egy párolót állítottam be, mely 100 mérő gyümölcsöt képes naponta feldolgozni. A komlószáritók mintájára épült és körülbelül 60 forintomba került. Ez a pénz jól befektetett tőkének bizonyult, melynek roppant sokoldalú hasznát láttam már. Az idevaló kiválógatott almák terményének az ára egymaga bőven fedezi úgy az egész almászüretet, mint a csomagolás és szállítás költségeit. Volt olyan esztendő, hogy a hulladék gyümölcs így feldolgozva éppen annyit hozott, mint az egészséges gyümölcs eladása.

Igaz, hogy a napszámomaim nagyon érték a mesterségüket, de az is igaz, hogy meg kell őket fizetni jól mindennap. A legtöbb elpárolónál a munkásokat mérőszám fizetik. Így a munkás csak arra törekszik, hogy minél több mérőt tudjon felmutatni és emellett persze nem néz arra, hogy a párolóba került alma jól is nézzen ki. Csúnya gyümölcs fog az ilyen kezelés eredménye lenni. Én azonban csak jó gyümölcsöt kapok és természetesen, hogy az árával is meg lehetek elégedve.

Száritott gyümölcsömet Szt.-Louisba viszem hajón, hol már meg van az én biztos cégem. Már éveken keresztül mindig ennek a cégnek szállítok és többet kapok 2—3 piculával minden fontnál, mint mások az ő száritott gyümölcsükért. Megbízottaim írják, hogy ilyen állandó és biztos szállítás mellett képesek rendes vevő közönséget biztosítani ennek a rendes terméknek, mi valóságos szükséglet képez idővel és jó minőségű lévén, jól is lesz fizetve.

A városban, hova szállítok egy rendes megbízott cégről gondoskodom; de csak egyről, mert nem fizeti ki magát az, hogy mindenféle cégnek, mely csak ígéreteket és semmi reális biztosítékot nem ad, lekössem magamat;

Teljes
MENYASSZONYI KELENGYE
minden ár és kivitelben
kapható.

Sárga Kristóf
fehérmű, vászon és szőnyeg nagy raktára
Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

Minden fajtájú Szőnyeg, Linoleum,
Cocos és amerikai önműködő ablak-
roletták

!!! Sajt-vászon kapható !!!
1 méter 70 fillér !!!

mert megbízható áruháza minden nagyobb városban van és szóba állni csak az ilyenekkel érdemes. Ilyen cégről már előre gondoskodom és az annak a városnak szánt összes árut mind csak néki szállítom. Az ilyen rendes megbízott az ő rendes szállítóját rendesebben is szolgálja, mint az olyan átmeneti hajóst, ki csak néha szállít, akkor is többek között osztja meg rakományát. Ez már az ő nyereségük, mit az ilyen néha jövő eladón jobban bevasalhatnak; mert egy állandó szállítónak a kedvében járni bizony nagyon kifizeti magát és az állandó szállító, hamar mint ilyen megmarad, bizonyosan jobb árut ad mindig, mint a jött-ment kalmár, ki éppen különböző minőségű és fajta áruival rendes vevőt nem tud magának biztosítani.

A konda etetése.

A gyümölcsstrmést kivéve minden egyéb gazdasági terményemet feletetem nagyobbára a disznókondával. Sok disznót tartok azért, hogy sok malacot neveljenek és hogy a magot legyen mi megegye. A rozst és búzát szélmalommal megdarálom, összekeverem és vízzel feleeresztve elég vastag moslékot csinállok össze. Ajánlom a zöld legelőt, amennyire csak lehet, mert a magot takarítjuk meg vele, ha van hely, hova a konda kifuthat.

Kettős haszon biztosítása.

20—25 cent nyereségem volt az utolsó három évben minden mérő búzán és rozson, mert ezt etettem a disznókkal, amellet pedig szántóföldeim tetemesen javultak. Igaz ugyan, hogy a disznó jelenlegi ára mellett a nyereség nem ilyen sok. Egész táblákat takarmányborsónak hagyok és azt a disznókkal etetem le. Így egy ütással két legyet fogok, mert a disznó így tetemesen jobb lesz, míg a föld minden különös mesterség és trágyázás nélkül is a legjobb trágyát kapja. Mindenféle mag legjobban úgy fizeti ki magát, ha azt állat eszi meg, mert többet javul, többet ér, mint a megettetett mag maga.

Legyen mindig tudomásunk az árakról.

Gondoskodjunk arról, hogy úgy a tőzsdei árak felől, mint az egyes piaci termények és piaci igények változásáról jó szaklapok folyton tudósítsanak. Ennek én különös figyelmet szentelek. Igyekszem készletben tartani olyasmit, ami épp akkor keresett és akkor viszem piacra, midőn az árak épp a legjobbnak. Annyi bizonyos, hogy mindig a legjobb áron én sem adhatok el mindent, de nagyjában majdnem mindig jól jövök ki, mit a piaci árfolyam folytonos tanulmányozása és a keresletre való helyes következtetés mindig maguk után vonnak. (*American Agriculturist.*)

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányi ülése.

Az Erd. Gazd. Egylet folyó évi május hó 3-án kedden d. u. 1/4 órakor rendes igazgató-választmányi ülést tartott.

Elnökölt: Br. Jósika Gábor e. alelnök;

Elbátozott és jegyzett: Tokaji László egyl. titkár;

Jelen voltak: Gruner Károly, Benkő Mihály, Jakab László, Molnár Sándor és Cséser Lajos ign. vál. tagok.

Elnök az ülést megnyitván — a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Jakab László és Benkő Mihály tagokat.

Mult, március 18-i ülés jegyzőkönyve felolvasatván — tudásul vétetik.

Egyleti titkár jelentést tesz az Erdélyi Gazdasági Egyletnek a magyar-erdélyi fajta szarvasmarha tenyésztése és nemesítése érdekében szerkesztett memoranduma felviteléről. Az emlékiratot Tallián földmiv. miniszternek április 16-án, br. Jósika Gábor e. alelnök vezetése alatt egy 17 tagú köldöttség nyújtotta át. Az átadáskor a köldöttség vezetője és a miniszter által mondott beszédek, a memorandum szövege, valamint a köldöttségben résztvevő tagok nevei az Erdélyi Gazda április 24-i, 17. számában közöltettek. Ülés a jelentést örvendetes tudásul veszi.

A Kisküküllővármegyei Gazdasági Egylet beadványára, melyben egy szeptember hóban Dicsőszentmártonban rendezendő tenyészállatkiállítás díjaira segélyt és az ugyanakkor rendezendő mezőgazd. gépkiallítás rendezéséhez erkölcsi támogatást kér — igazgató-választmány — örömmel véve tudásul a társegyesület ezen kezdeményezését — határozza, hogy állatdíjazásokra 200 korona összeget fog folyósítani, a gépkiallítás rendezési munkáiban való szükség szerinti részvételre pedig egyleti titkárnak engedélyt ad.

A kolozsvári m. kir. gazd. tanintézetnél megüresedett négy állami ösztöndíjas helyre — igazg. választmány, a tanári testület jelölésével megegyezően, a maga részéről is: Kiss Ákos, Bartha Béla, Rác János és Nagy József hallgatókat hozza javaslatba.

Titkár előadja a földmiv. miniszternek 39,464. XI/1. sz. leiratát, melylyel megküldvén a székelyföldi miniszteri kirendeltség véleménye jelentését a székelykongresszusnak tárgya ügykörét érintő határozatairól, arra az Erd. Gazd. Egylet észrevételét kéri. — Ülés a jelentést kiadja a titkároknak azzal, hogy következő ülésre, az elnökség hozzájárulásával, ilyen értelemben jelentést és javaslatot tegyenek.

Ugyanő előadja a földmivelési miniszter 36,451. VII/1. sz. leiratát, melylyel az arankának a szántóföldön való irtása tárgyában kiadott körrendeletét küldi meg. A körrendelet már a gyűlést megelőzőleg a hivatalos lapban közöltetett és méltattatott. — Választmány a leiratot és jelentést örvendetes tudásul veszi.

A földm. miniszter leküldi véleményezés végett Marosludas és Szászsebes községeknek vásári helypénzdijszabás módosítási terveit. — Igazg. választmány Szászsebes községére nem tesz észrevételt, a marosludasit azonban kifogásolja s a mezőgazdaság terményeinek díjait felére szállítani javasolja. Ilyen értelemű fejtérjesztés küldését elnökségre bizza.

Kolozsvár sz. kir. városnak 7018. t. sz. átiratára — kimondja választmány, hogy tiltakozik a város azon terve ellen, melyszerint a parcellázott telken iskola építés céljaira felajánlott terület színházraktár építésére az államnak átengedtessek s ilyen célra az egylet egyáltalán más telket sem hajlandó a városnak átengedni, mivel egy ilyen raktár először is: tűzveszélyes, másodsor: magának a városnak kikötésével, mely azon a városrészen csakis villaszerű építkezést tesz lehetővé, össze nem egyeztethető.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamárának Gámán Zsigmond titkár 50 éves szolgálati jubileuma alkalmából tartandó diszkögyűlésére az egylet meghivatván, — arra Tokaji László titkár az egylet képviselőjében kiküldetik.

Az erdélyrészi gazdasági egyletek közti kapcsolat tárgyában újabban Kisküküllő, Alsófehér és Udvarhelyvármegyék helyesítő és csatlakozó nyilatkozatai érkezvén be, további in-

tézkedés végett — választmány azokat is az elnökséghez teszi át.

Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület a szarvasmarhatenyésztési kerületek módosítása tárgyában véleményt kér az E. G. E.-től és ez ügyben májusban tartandó ülésére az egyletet meghívja. — Ülés határozza, hogy az O. M. G. E.-nek az egylet memoranduma megküldendő, a gyűlésen való megjelenésre pedig felkérendőnek határozza: br. Jósika Gábor, gr. Teleki Arvéd, gr. Wass Béla és Somogyi Albert tagokat.

A nagyenyedi május 4-i tenyészállatkiállításra — igazg. választmány az egylet képviselőjében kiküldi Tokaji László titkár.

Kereskedelmi miniszternek 21,215. sz. leirata, melyben az Erd. Keresk. Társ. számára kért állatszálítási kedvezmény megtagadásáról értesít — tudásul vétetik.

Ugyancsak 84,450. sz. leiratát, mely a székelykiállításra kért segélynek ezidőszent való meg nem adhatásáról értesít — igazg. választmány tudásul veszi.

A földmiv. miniszter 36,293. sz. leirata, mely szerint a kolozsvári magvizsgáló állomás személyzetének kiegészítése tárgyában tett felterjesztésünket a jövő szezón kezdete előtt megfontolás tárgyává teendő — örvendetes tudásul szolgál.

Ugyanannak 48,184. sz. leirata, melyben a tordai szőlészeti felügyelőségnek Marosvásárhelyre való áthelyezéséről értesít — tudásul vétetik.

Földm. miniszter 23,492. sz. alatt véleményezés végett leküldi a Kolozsvári Gazdasági Egylet felterjesztését egy Kolozsvártt államköltségen felállítandó gyümölcsaszaló tárgyában. — Igazg. választmány az eszmét pártolásra méltónak és a kivitt szükségesnek véleményezi s Kolozsváron kívül még Nagyenyeden, Désen, Marosvásárhelyt és Székelyudvarhelyt is szükségesnek tartván ilyen aszalók felállítását, ilyen értelemben ir fel.

A kolozsvári keresk. és iparkamara 1446. sz. átiratára, melyben egy a kerületében felállítandó mustárgyár érdekében a termelési viszonyok felől kérdezősködik, — igazg. választmány véleményezi, hogy a kérdéses vidéken a mustár sikerrel termesztendő, termelését azonban csak abban az esetben hajlandó az azonvidéki gazdáknak különösen is figyelmükbe ajánlani, ha az illető gyáros valamelyes garanciát is fog nyújthatni arra nézve, hogy a termelt magot annak idején meg venni képes is leendő.

A Magyarországi Bortermelők és Bor-kereskedők Országos Szövetségének azon kérését, hogy az E. G. E. pártoló felterjesztéssel csatlakozzék a szövetségnek az olasz borvám ügyében a kormányhoz intézett memorandumához — ülés teljesítendőnek határozta és a pártoló felterjesztés elküldését elnökségre bizza.

Új tagokul bejelentetnek: Tanka Sándor és Gajdásy Jenő rendes tagok. — Örvendetes tudásul szolgál.

Több tárgy nem lévén — elnök az ülést bezárta.

VEGYES KÖZLEMENYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden számról legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **Kínovezés.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Viczián Antal* és *Radisics István* miniszteri segédtitkárokat a phylloxera által

Szőlők rigolozását gőzekével

70-80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

1297

Timár János
Maros-Szont-Királyt.

A gőzeke jelenleg megtekinthető munkaközben Alsó-Gáld, Krakkó, Czelna, Sárd szőlőhegyeiben.

elpusztult szőlők felújításának előmozdításáról szóló 1896. évi V. törvénycikk 10. §-a alapján a szőlőkölesönügyek tárgyalására alakított bizottság póttagjaivá nevezte ki.

— Kiállítás Dicsőszentmártonban.

A Kisküküllővármegyei Gazdasági Egylet a folyó év szeptember havában Dicsőszentmártonban állat- és gépkiallítást rendez, mely iránt már is a legnagyobb érdeklődés mutatkozik. Az E. G. E. magyarerdélyi fajta szarvasmarhák díjazására 200 kor. segélyt szavazott meg s megengedte, hogy titkára a gépkiallítás rendezésében részt vegyen.

— **Meghívó.** A Székely-Társaságok szövetségének Maros-Vásárhelyt, 1904. évi június hó 2-án d. e. 11 órakor a Városház disztermében tartandó alakuló közgyűlésére. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó. Tartja: dr. Kőmőcsy József, a marosvásárhelyi Székely-Társaság elnöke. 2. Az alapszabálytervezet tárgyalása. Előadó: Máthé József, a marosvásárhelyi Székely-Társaság tirkára. 3. Ideiglenes tisztikar választása. 4. Az alapszabályok megerősítése céljából teendő intézkedés. 5. Előterjesztés a székelyföldi idegen forgalom és fürdők fejlesztésére. Előadó: László Gyula a marosvásárhelyi Székely-Társaság alelnöke. 6. Utasítás az 1904. évi közgyűlés előkészítésére és egybehívására. A gyűlés idejének és helyének meghatározása. A marosvásárhelyi Székely-Társaságnak 1904. évi április hó 26-án tartott 101 ik összejövetele határozatából. *Az elnökség.*

— **A nagyenyedi tenyészállatkiallítás,** mely május 4-én tartatott meg, a tavalyinál gyengébben sikerült. Magyarfajta tenyészbika alig felannyi volt, mint tavaly s ami felhajtattól, nagy részben el is kelt igen jó áron. Tarka tehenek és üszök azonban, minden színben pompázva, nagy számban hozattak fel, élénken dokumentálván azt a lehetetlen finom vegyes tenyészirányt és állományt, amely ma már legtisztább erdélyi-magyar fajta tenyésztő vidékeinket is inficiálni kezdi. Senki sem vehetné rossz neven az E. G. E.-től, ha jövőre egyáltalán nem adományozna díjakat olyan kiállításokra, ahol a nyugati fajták és azok tarka korcsei is helyet találnak.

— **Gyümölcsstermelő egyesület.** *Fuhos Mártonnak,* a nagysármási állami iskola igazgatójának kezdeményezésére egyesület alakult Nagysármáson, melynek célja a Mezőség gyümölcsészetének és méhészetének föllendítése. Az egyesületben az ottani vidék birtokosai, tanítói, jegyzői és lelkészei foglalják el a túlnyomó helyet.

— **Magyar szarvasmarha kötelező tartása.** Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye alispánjának a vármegyei mezőgazdasági szabályrendelet módosítása tárgyában kiadott körrendelete értelmében ezentúl *csak a tiszta magyarfajta jószágok* tenyésztését engedik meg. Másféle jószágot záros határidő alatt kiltanak a legelőről.

— **Az Ivanits-féle gőzekebemutatás.** Ifj. *Ivanits* Antal Doborvartott lakó gépész a közönséges cséplőlokomobilt oly módon alakította át, hogy az gőzszántásra használható. E találmány az OMGE. és a Tolnamegyei Gazdasági Egyesület által f. hó 28-án rendezett gépbemu-

tatáson került bemutatásra nagyszámu édeklődő gazdaközönség előtt. *Ivanits* két 8 lóerős Hofherr-féle gőzgépet alakított át gőzszántás céljaira s e két gép végezte a szántást egy közepkötöttségű táblán 4 vasú ekével (1.20 m. szélességben) 10 hüvelyk mélységre. A szántás kifogástalan volt s a bemutatás alkalmával a szántás mennyisége óránként egy magyar holdat tett ki. A gép munkájának és használhatóságának megbirálására a két egyesület egy közös bíráló-bizottságot küldött ki, mely a tapasztalt fölött azonban végleges ítéletet nem nyilvánított, miután a munkaköltségeket és a gép munkaképességét előbb alapos próbák után tartotta szükségesnek megállapítani. Evégből egy 3 tagú bizottságot küldött ki kebeléből, mely ezekre vonatkozólag a pontos kísérletezést a helyszínén fogja megfejteni s ezek alapján fog végleges nézetet nyilvánítani a találmány jelentőségéről és használhatóságáról. A Dombvár vidékbeli gazdaságokban *Ivanits* általános megelégedésre végez gépeivel bérszántást (mely szántást 12 hüvelyk mélyen 16 koronáért kat. holdanként). Mennyiben alkalmasak a használatban levő lokomobilok gőzkeszántás céljaira való átalakításra — ezen legfontosabb kérdésre — csak a behatóan végzendő kísérletek után fog a kiküldött bizottság ítéletet mondani. A találmány érdekességét, sőt fontosságát a jelenlevő gazdaközönség azonban már a helyszínén egyhangulag elismerte.

— Külföldre rendelt élő baromfiszállítványok felvétele és kezelése körüli eljárás.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter valamennyi önálló igazgatással bíró hazai gőzmodonyu vasut-igazgatóságához, arra való tekintettel, hogy a vámkülföldre irányított élő baromfiszállítványoknak a határszéli megfigyelő állomásokon való állatorvosi megvizsgálása azáltal van nagyon megnehezítve, hogy a darabárúként kosarak avagy ketrecekben feladotr ily küldemények a vasúti kocsikba oly módon vannak berakva, hogy a vizsgáló állatorvos vagy eláltalában nem férhet ily küldeményekhez vagy pedig csak felületesen végezheti a vizsgálatot, rendeletet adott ki, melynek célja, hogy a külföldre rendelt baromfi egyöntetű eljárás mellett szállíttassék. E szerint a vámkülföldre irányított élő baromfiküldemények csak az esetben vehetők fel továbbítás végett, ha azok mindegyike, tehát az egy szállító fél által ugyanazon állomáson egy időben feladott, ugyanarra vagy különböző állomásokra irányított élő baromfi szállítványok is külön-külön el vannak látva községi igazolvánnyal és hogy ezeket a szállítványokat akként helyezék el a vasúti kocsikban, hogy azoknak a m. kir. belépő, illetve megfigyelő állomásokon való állatorvosi megvizsgálása megnehezítve vagy éppenséggel lehetetlenné téve ne legyen.

— **Nemzeti burgonya termelő társaság Angliában.** Ezen cím alatt (National Potato Society) több angol gazda egyesült oly célból, hogy az angol mezőgazdaság szempontjából annyira fontos burgonyatermesztést javítsák és kiterjesszék. Az egyesület feladatává tette: 1 a különféle talajokhoz képest a helyenként alkalmas burgonyafajták és mivélési módzatok megállapítását; 2. a burgonyabetegsége orvoslásának tanulmányozását; 3. a fajták osztályozását és annak megakadályozását, hogy régebbi

fajták esetleg új nevek alatt hozassanak forgalomba; 4. kiállítások és összejövetelek rendezését; 5. végül tagjai használatára időről-időre a természetre és a burgonya-kereskedelemre, illetőleg a burgonya értékesítésére vonatkozó értesítések szétküldését. A társaság titkára Mr. W. P. Wright Postling, Hythe, Kent. Ez az angol példa élénk tanulságot szolgál arra nézve, hogy miként kell eljárni valamely kiviteli termény termesztésének tökéletesítése és értékesítésének fejlesztése körül. A magyar gazdák is helyesebben tennék, ha széthuzás helyett szövetkezeti uton egyesülnének hasonló célok elérésére.

— **Vasúti jogesetek.** A vasút nem köteles vizsgálni, hogy az értesítővel jelentkező személy jogosult-e az áru átvételére. Egy szövetkezet címére érkezett bőrárut az szövetkezet titkára vett át, de az árut a szövetkezet tudtán kívül értékesítette és a befolyt pénzt elsikkasztotta. A szövetkezet kártérítésért perelte a vasutat azon az alapon, hogy a vasútvétkes gondatlanságot követett el, midőn kiadta az árut, anélkül, hogy megvizsgálta volna vajjon a titkár jogosult-e azt átvenni. A bíróság felperest elutasította. Ugyanis a vasúti üzletszabályzat szerint a vasút köteles az áru megérkezéséről szóló avizót a címzettnek elküldeni. Ha ez szabályszerűen kézbesített; az avisóra vezetett átvételi elismervény ellenében az árut kiszolgáltatja. Nem kötelessége akár az átvételi elismervény valóságát, akár pedig azt, hogy a jelentkező személy a címzett részéről az áru átvételére feljogosított-e, felelősség terhe mellett vizsgálni.

— **Gazdákat érdeklő elvi jelentőségű határozatok.** A pénzügyminiszter kimondotta, hogy a ragadós száj- és körömfájás ellen való védekezés körül előforduló beadványok, jegyzőkönyvek és hatósági engedélyek bélyegmentesek. — A szőlődézma váltság-tartozások tárgyában határozni a közigazgatási bíróság nem illetékes. — A belügyminiszter egy konkrét esetről kifolyólag kimondotta, hogy törkölybort más elnevezés alatt raktározni tiltva van. — Munkásbor elnevezést sem a törvény, sem a végrehajtási rendelet nem ismer annak használata tehát kihágást képez.

— **Pusztító rovarok.** Szepesmegyében a szomolnoki erdőgondnokságban 40 hold erdőt taroltak le és pusztítottak ki, mert a vonalasszú föllépett. Maros-Torda vármegye tölgyeseiben a sárgafaru gyapoc mutatkozik. Tallián Béla földmivélésügyi miniszter felhívta a rovaratani állományt, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg. Ugyancsak Maros-Torda vármegyében és Mezőhegyesen az akácfákat a pajzstetű pusztítja veszélyesebben, úgy, hogy a kellő óvintézkedéseket meg kellett tenni.

— **A galambtenyésztés haszna.** A galambtenyésztés a galamblovászatok folytán ma egyszerűen a leghasznosabb baromfitenyésztési ágak közé emelkedett. Oda jutottunk, hogy egy pár közönséges galamb ma többet jövedelmez bármelyik értékes fajtyúknál is. Egy pár parlagi galamb, ha friss vérű és jó tenyésztőrszökből származik, ha van két keltő fészke, egy év alatt legalább is 10 pár fiatal nevel. A fiatalok felnevelése egész éven át alig kerül valamibe s főleg semmibe sem kerül.

„AGRARIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított azél-ekéfej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Rövidített leveleim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgőnycim: „Agraria” Budapest.

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

1238

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivélő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

márciustól novemberig. A 10 pár fiatal ára 8 korona. Egy pár galamb tehát 8 koronát jövedelmez, 100 pár 800 koronát. Nos nem-e jövedelmező a galambtenyésztés. Hány falusi lelkész, tanító, kisebb iparos és szegényebb gazda van, aki helyet adhatna padlásán 20—100 pár galambnak. Csak hely adásról van szó, mert a közönséges parlagi galamb magától is megél, azt nem kell etetni, legfeljebb addig, ameddig hó takarja a földet. Aki parlagi galambok tenyésztésével kíván foglalkozni, vagy már is vannak ilyen állatai, de nem tudja értékesíteni, az forduljon az »Országos Baromfitenyésztési Egyesülethez« Budapest VII., Rottenbiller utca 30. szám, hol készpénzért darabonként 40 fillérért bármennyi parlagi galamb átvetetik. Ugyaninnen nyerhet felvilágosítást az érdeklődő a berendezkedés- és tenyésztésre vonatkozólag is.

— Mikrosol fertőtlenítő szer gazdasági üzemek részére. Gazdasági körök kivétel nélkül kedvező ítéletet igazolják, hogy Lutz Ede és Társa pozsonyi festékgyárosok által előállított Mikrosol tejgazdaságokban, szeszgyárakban, pincehelyiségekben, lakóházakban, istállóban stb. az oly kellemetlen penész- és gombaképződések, falmállás, fagomba és dohos levegő megszüntetésére rendkívül hatásosnak bizonyult. Mikrosol penészképződések ellen való erős hatásánál fogva, az ezek okozta nedvességet is eltávolítja. — Tehát elég alkalom kínálkozik ezen, a valódi szükségletnek megfelelő gyártmány alkalmazására, annál is inkább, mivel feldolgozása nagyon egyszerű. Egyébként mindenkinek szívesen szolgálnak bővebb felvilágosítással a Mikrosol egyedi előállítását: Lutz Ede és Társa, festékgyárosok, Pozsony. (1036. II.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

A Nagyszzebeni Földhitelintézet törlesztéses jelzálogköcsönöket ad 2000 K.-tól kezdő összegekben,

mely kölcsönök készpénzben fizettetnek ki és 4, 4½, 4¾ és 5% kamatláb és 3¼% kezelési díj mellett a tőketörlesztéssel együtt félévi részletekben visszafizetendő a következő feltételek alatt még pedig minden 1000 K. tőke után fizetendő: 1243

A.	1. 10 évi törlesztésre félévenként	K. 65.04 f.
	2. 20 " " "	K. 41.75 f.
	3. 30 " " "	K. 34.79 f.
- legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen 1000 koronától fogva is.
B.	1. 15 évi törlesztésre félévenként	K. 48.52 f.
	2. 25 " " "	K. 36.57 f.
	3. 35 " " "	K. 32.05 f.
- legkisebb kölcsön 5000 korona.
C.	1. 30 évi törlesztésre félévenként	K. 32.92 f.
	2. 40½ évi " " "	K. 29.69 f.
	3. 50 évi " " "	K. 28.22 f.
- legkisebb kölcsön 10.000 korona.
D.	1. 50 évi törlesztésre félévenként	K. 26.11 f.
- legkisebb kölcsön 30.000 korona.

Az ötven évi kölcsönök, csak földbirtokokra adatnak, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megelőző helyszíni szemle után.

Kölcsönfolyamodványok az alulírtakhoz benyújthatók, ki minden bővebb felvilágosítást is készséggel ad:

Erdélyi erdő-faanyag és bányauőgyőnség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviselősege Kolozsvártt
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.
4%-os és 4½%-os

Záloglevélkölcsönöket
nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4-95 százaléknál, nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-25 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4½%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százaléknál és nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

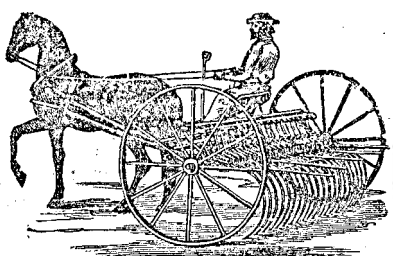
A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet

bizalmi férfiai adnak véleményét. (1001)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4½%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségyőntvények

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLozsvÁRTT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olesó jelzálog és váltókölcsönöket nyújt és **BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

Czukorrépa-, kukorica- és burgonyamivelésre szolgáló **kézi- és fogatos kapáló és töltőgető eszközök**, amerikai **aczélgereblyék**, **Hollingsworth-lógereblyék** elismert gondos kivitelben kaphatók:

KÜHNE E. hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyárában **MOSONBAN**

Alakult 1856-ban.

Főraktár: **BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a sz.**

Alakult 1856-ban.

Szintúgy Fűkaszalógépek, kézi- és járgány-cséplőgépek, gabonatisztító és osztályozó rosták, konkolyválasztó gépek.

Bevált, hirneves „**MOSONI DRILL**” tolokerekess sorvetőgépek stb.

1333

„Grand Prix” (a legnagyobb kitüntetés)
a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Tejenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Jroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Több mint 600 első díj!!!

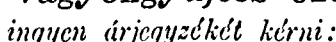
Tejgazdasági Gépgyár.

Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

Árjegyzékkel, költségetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgátunk. 1018.

A szemétkben is kincset lelhetnek mindazok,

akik megismerkednek az országsterbe elismert, kitünő szerkezetű és legolcsóbb, eredeti „Kalmár”-féle gabonatisztító gépek és rosták sokoldalú előnyeivel. — Sziveskedjen vagyongyűjtés céljából ezen kiváló magyargyártmány legújabb ingyen árjegyzékét kérni:

Kalmár Zs. utóda

különleges terménytisztító gépgyárából. **Kódmezővásárhelyről,**
melynek áttekintése után tisztában lesz Ön a dolog valódiságával.

KASS ANTAL

aranyozó üzlete Deák F.-utca 9. sz.

Aranyozó műhelyében készít új képkereteket, tükröket, Consolákat, szalon-asztalt,

függöny-tartókat. Mindenféle aranyozott butorokat elvállal jutányos árban elelősség mellett.

Régi keretek újbol aranyozását jutányos árban készíti el. Továbbá templom-aranyozásokat új oltár készítését, rajz szerint, régi oltárok újbol aranyozását a legjobb ciszolt arannyal jutányos árban, felelősség

mellett elvállal. Oltár gyertyatartókat, feszületeket, jó tiszta, tartós arannyal, aranyosdédért felelősséget vállal.

Becses megrendeléseit kérve,

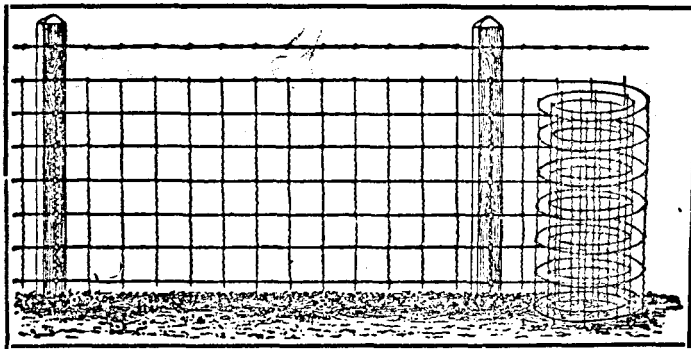
teljes tisztelettel

Kass Antal
aranyozó.

1270

Bámulatos Olcsó Kerítések!

Szőlőtermelők figyelmébe!

Mezőgazdák figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-út 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott

1314

Hungária sodronyfonatát

mint a legzeleszerűbb és legolcsóbb kerítési anyagot,

mely előnyénél fogva fölülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen, a szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos találmány előnyei: Olcsóság:

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):

Körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel:

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 1,50 méter magasságban 2,2, 2,5 és 2,8 mm. dróterősségűekből,

Sodronyerősség mm.: 1,2 1,4 1,6 1,8 2,0 2,2 2,5 2,8 mm.

Ár négysz. mterenkint fill.: 40 48 56 64 72 80 100 120 fillér.

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszukás) lyukbőséggel:

Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben,

Sodronyerősség mm.: 1,2 1,4 1,6 1,8 2,0 2,2 2,5 2,8 mm.

Ár négysz. mterenkint mm.: 58 66 74 82 96 110 130 150 fillér.

Csomagolásért, földadásért és kezelés költségeiért számítok négysz.-méterenkint 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért.

Czélzerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélei pedig tüskések, tehát az átmenést megnehezíti. A fonat csavart szála — mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirányában futnak, miáltal nagy az ellenálló képessége; a keresztirányúak pedig hullámosak, a szálaik összecusúsása ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézszel meghuzva, egyszerűen a faducokhoz szegezendő horganyozott kettős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előnye a fonat feszesége, a mi lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölérősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. Feszítő sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüskés sodronyt alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. — A tüskés sodrony méterenkint ára 6 fillér. Számos elismerő levél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat mindenféle célokra; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erdőjárásokat vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt vasból. Föld- és kavicsrostákat, maglár-ablakrostályokat, ökr-szájkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyózó rostákat, borszűrőket, cséplőgépekbe való gabonaszűrlő-hengereket stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

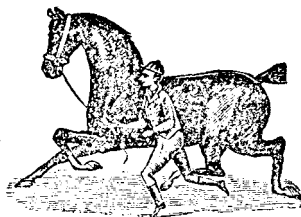
Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Páris 1900. világiállitás: „GRAND PRIX.“

KWIZDA-féle restitutions fluid

cs. és kir. szab mosóvíz lovak részére.

— Egy üveg K. 2:80. —

40 év óta az udvari istállóban a katonai és polgári nagyobb istállóban használatban, nagyobb megerősítés előtt és után erősítőül, inak merevedése ellen stb. s a trainingnél nagyobb munkára képesíti a lovat.

KWIZDA szabadalma.

Pneumatic. bokavédő szallaglépárnával.

Bokavédő szallagok

GUMMIBÓL szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagyságban állittatik elő és pedig a bal és jobb lábra.

A bokára, a-b-ig mérve, melynek körülete
20-22 cm. megfelel az 1. sz. | 24-27 cm. megfelel a 3. sz.
22-24 cm. | 2. sz. | 27-30 cm. | a 4. sz.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben drbonként | Fekete, barna v. fehérszín.
1. sz. K. 5:50. 2. sz. K. 5:90. | 1. sz. K. 5:90 2. sz. K. 6:40.
3. sz. K. 6:40. 4. sz. K. 7:30. | 3. sz. K. 6:80. 4. sz. K. 7:70.

Főraktár: 1291. I.

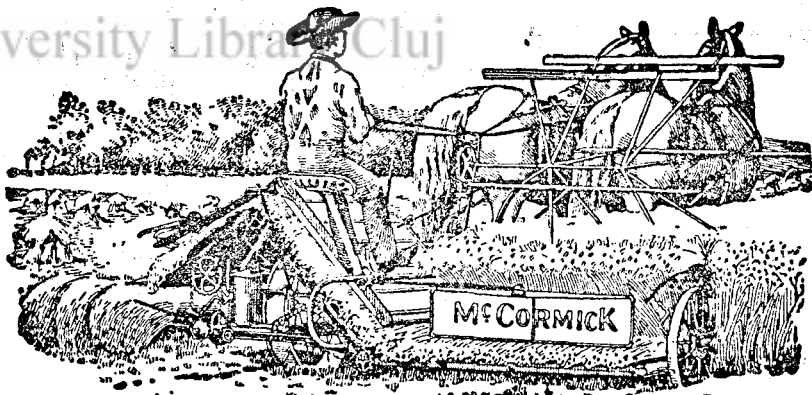
Kwizda János Ferenc cs. és kir. osztr., magy. kir., román kir., és bolgár fejedelmi udv. szállító. kerületi gyógyszerész, Kornenburg. bei WIEN.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company (Chicagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató.

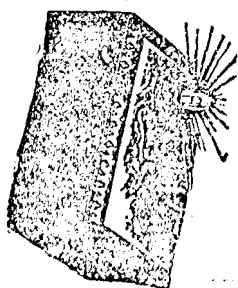
BUDAPEST, V., Váci-út 30.

Gyártmányok: Kéveköto gép, „DAISY“ marokrakó aratógép, fúkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „MANILA“ kévekötofonal gyártmányai. Évi gyártmány 362.000 gép. Katalógusok ingyen és bérmentve.

Vezérképviselő: HIRSCHFELD KÁROLY Kolozsvárt.

1097

Figyelem! Árjegyzékek ingyen! Alapítva 1888. Villamos kézi- és zseblámpák fényoszoróval

turisták, vadászok, katonatisztek, föld-birtokosok, gyógyszerészek, droguisták, bányák, lelkesek, vidéki orvosok, utazók és skikoresolyázók részére, akkumulátorokkal és száraz batteriákkal két-tíz órai égőképességgel.

Telefonok, távirókészülékek. Izzólámpák, indukciós apparátusok, villágító elemek.

Neumann József Vilmos

elektrotechnikus 1290

WIEN, IX./4. Sechsschimmelgasse 14. sz. Főlemelet 12.

Megjelent! Megjelent!

Az egész continensen nagy szenatiót keltett felolvasás szövege, amelyet Hairle Ben-Aiad hercegnő Budapesten az Uránia színházban tartott: „A török nő élete a társaságban és a háremben“ címen.

A szép hercegnő saját tapasztalataiból, oly képét adja ezen, európai szem előtt tilos dolognak, hogy ugy a felolvasása, melyet Bécsben a censura éle miatt egyes részében törölt, mint a könyv is, a melyet teljesen, a törlések nélkül adtam ki, bizonyára a kellő számú olvasóra fog találni.

A könyv ugyancsak német nyelven is kapható. Ára mindegyiknek 1.20---1.30 kor. ellendőben franco expediálom.

Szilágyi Béla

könyvkereskedésében BUDAPEST, VI., Károly-körút 26.

1251

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz., emelet.

Előre fizetendő

Levélbeli tudakozódásokra (felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

KIS HIRDETÉSEK.

Ezen rovatban minden 20 cm, vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Különfélék.

„Segédtiszt, gazda ságkezelő, szőlészeti állást keres nőtlen, okleveles egyén. Czim a kiadóban.” 1332

CIMBALOM

részletre is olcsón kapható.

Melyről nagy képes árjegyzéket bérmentve küld

Varga Pál

cimbalomgyártó, Makó, saját házából.

Cimbalmozni a leg-hamarabb megtanulható az ön-tanulási, saját kiadásom-ban megjelent, cimbalom-iskolából, melynek ára 4 kor. helyben, utánvétellel 70 fillérről több. A megrendelő saját keze írása szükséges. VARGA PÁL cimbalomgyártó. 1162

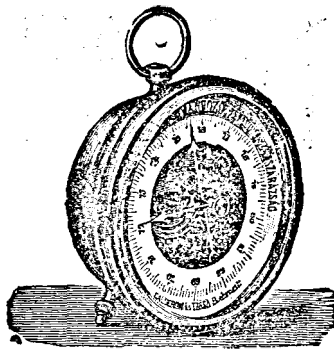
BÉLHURUT
kítőnő gyógyszere a CORNIDES-féle „Fekete áfonya gyógybor”. Kapható gyógyszerárakban; a hol nem kapható, oda 5 áveget 8 koronáért bérmentve küld 1257

Cornides Károly és Társa.
Felka (Szepesmegye). Erdei gyümölcsöket földolgozó telep.

Hires zalai petés anyarák 100/150 petével százát 16 koronáért, tenészrak százát 6 koronáért és a megfelelő szállítási, csomagolási költség-ért, valamint asztal-rákot** árjegyzék szerint élve megérkezve, utánvétellel, szállit**

FISCHER IZIDOR
Zala-Egerszegen.
1329

Burgonya-mérlegek és gabona-mérlegek, Must-, Bor- és Pálinka-mérők; hitelesített szesz-mérők, hitelesített cukor-mérők.

Alambic Salleron készülék a bor szesztartalmának meghatározására.
Földmérő műszerek, aczélmérő szalagok vaskereszten, **Mérő-láncok** rectificatióval, szög-tűző korongok, szögtükrök, léptékek és rajzszerek.

Tábori, vadász és színházi látsövek, Zeiss Busch és Goerz-féle prismás távcsövek **Szemüveg és orrcsüptetők, és védőüvegek, Fényképezési készülékek.**

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1256

Nélkülözhetetlen háztartási czikk

a **VIKTORIA-gyalu**, mely egymaga pótolja a tők-, káposzta- és ugorka-gyalut. Meglepő szép formákat aprít gyümölcsbefőzéshez és kőrítéshez. — Ára kicsiny 30, nagy 50 krajczár bérmentve, a pénz előleges beküldésénél.

VIKTORIA-gyalugyár
BUDAPEST, 1233
Nagykorona-utca 11. szám.
Viszon elárusítók kerestefnek.

PÉNZ 4%-OS

törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi elsorangu pénzüzetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszcreten.

Bank- és magánadósságok convertálása.

Meller Lajos és Társai

bankbizomány
Budapest, VI., Dávid-utca 15. (Törvényszékileg bejegyzett cég).
1317. (Válasz bélyeg.)

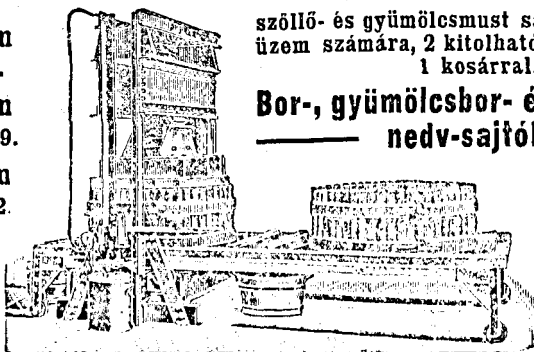
Hydraulikus sajtók

Arany érem Szeged 1899.

Arany érem Budapest 1899.

Arany érem Pozsony 1902.

hydraulikus sajtóért. 1299

szőlő- és gyümölcsmust sajtólásra a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat

kézhajtásra Hercules-nyomerő-szerkezettel, fa- vagy vastá-nyérral.

Gyümölcs- és szőlő-örlőket, bogyczógépeket

Gyümölcs-aszaló-készülékeket gyártanak és szállítanak jótállás mellett, mint különleges-séget a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, II/1.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

— Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek. —

PHOTOKRAFIAI MŰNEMŰ

készíti a legjobb műnemeit minden emü-nyomtatványhoz

Photokografiai műnemeit készíti a legjobb műnemeit minden emü-nyomtatványhoz

Budapest, VIII. Széchenyi-utca-13

Kiváló szerencsé Töröknél!

Felülmulhatatlanul kedvez főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyeresiményt többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyeresiményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,

a 100.000 kor. főny. a 74366. sz. sorsj.-re.	a 80.000 kor. főny. a 83061. sz. sorsj.-re
a 100.000 " " az 52528. " "	a 70.000 " " a 81161. " "
a 100.000 " " a 94780. " "	a 70.000 " " az 5498. " "
a 90.000 " " a 109780. " "	a 60.000 " " az 51613. " "
a 90.000 " " a 83610. " "	a 60.000 " " a 76347. " "
a 90.000 " " a 92787. " "	az 50.000 " " a 4036. " "

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyeresiményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeresimény jut és összesen egy hafalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresimény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresimény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeresimény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

1/2 " " " 3.— " " 6.—; 1/1 " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

folyó év május hó 17-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a húzás már május 17. és 18-án lesz.

TÖRÖK A. ÉS T^{SA}

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest. 1818

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget..... korona összegben { utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegegben) } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím:

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K
Tartalékok	Alapítók	1.270.000.— "
	élet	200.000.— "
		255.200.02 "
	Összesen:	2.125.200.03 K.
1901. évi fölösleg		90.349.— K.
1902. " "		59.782.36 "
1903. " "		109.331.73 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kapta c.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

1013

az igazgatóság.

Seitz-féle

asbesh-szűrő

mindenféle nagyságban

Seitz-féle

mótor-szivattyuk,

Seitz-féle

kézi-szivattyu,

szállít próbára:

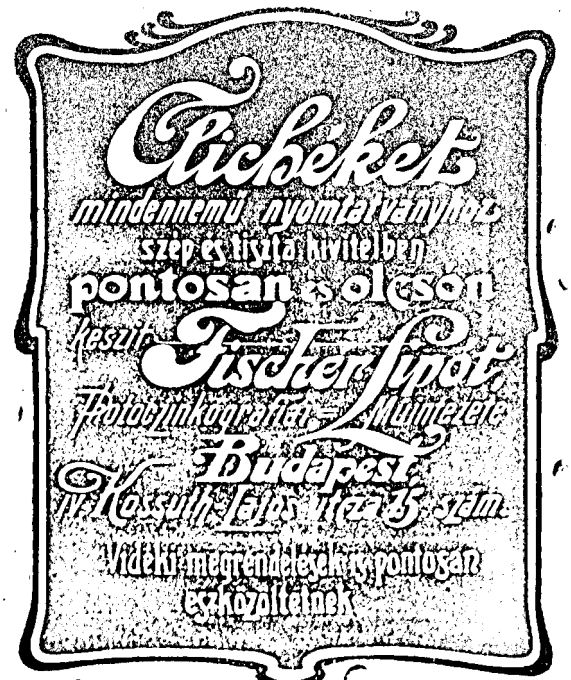
SEITZ THEO,

BÉCS I., Wollzeile 16.

pinczegazdasági gépgyára.

Telefon szám: 2797. 1281

Árjegyzékek ingyen és hármentve.

1011